

Väljaandja:	Majandus- ja taristuminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	13.07.2015
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	26.11.2017
Avaldamismärge:	RT I, 10.07.2015, 3

Seadme vahetu kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded

Vastu võetud 09.07.2015 nr 88

Määrus kehtestatakse [seadme ohutuse seaduse](#) § 10 lõike 6 punktide 1 ja 2 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Kohaldamisala

- (1) Käesolev määrus kehtestab kompetentsuse nõuded auditi kohustusega seadmetega kokkupuutuvate isikute suhtes, kelleks on seadme vahetu kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd või auditit tegev isik.
- (2) Käesolevas määruses käsitletakse seadmetööna elektritööd, gaasitööd, surveseadmetööd ja masinatööd.
- (3) Käesolevas määruses sertifitseerimisskeemi suhtes sätestatud nõudeid kohaldatakse seadme ohutuse seadusega reguleeritud valdkondades isiku kompetentsuse tõendamiseks kasutatavale sertifitseerimisskeemile.

§ 2. Terminid käesoleva määruse tähenduses

- (1) Auditi kohustusega seade on seadme ohutuse seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud seade, millele tuleb seadme ohutuse seaduse § 9 lõike 4 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määruse kohaselt teha audit.
- (2) Seadme vahetu kasutaja on füüsiline isik, kes vahetult käitab seadet.
- (3) Elektritöö on elektriseadmel ja -paigaldisel tehtav seadmetöö.
- (4) Elektripaigaldise käit on tegevus elektripaigaldise talitluses ja nõutavas seisukorras hoidmiseks, mis hõlmab eelkõige lülitamist, juhtimist, kontrollimist, hooldamist ja nii elektritööd kui ka mitteelektritööd.
- (5) Elektripaigaldis on elektrienergia tootmiseks, edastamiseks, muundamiseks, mõõtmiseks, müügiks või tarbimiseks kasutatavate seadmete, juhtide ja tarvikute paigaldatud talitluslik kogum.
- (6) Gaasitöö on gaasiseadmel või gaasipaigaldisel tehtav seadmetöö, sealhulgas gaasianuma täitmine ja gaasi ladustamine.
- (7) Gaasipaigaldis on gaasitorustike ja nendega seotud ehitiste statsionaarselt paigaldatud talitluslik süsteem.
- (8) Surveseadmetöö on auditi kohustusega surveseadmel tehtav seadmetöö.
- (9) Masinatöö on auditi kohustusega masinal tehtav seadmetöö.
- (10) Sertifitseerimisskeem on sertifitseerimisasutuse poolt välja töötatud ja perioodiliselt ülevaadatav vastavushindamissüsteem, mis sisaldab igale sertifitseerimise liigile selleks ette nähtud elemente ning nõudeid sertifitseerimisprotsessile, sealhulgas kompetentsus- ja muid nõuded, mis on seotud konkreetse kutse või oskustega isikutega.

2. peatükk

Tõendatud kompetentsusega tegevusalad ja kompetentsuse tõendamine

§ 3. Seadme vahetu kasutaja kompetentsus

(1) Seadme vahetu kasutaja kompetentsus peab olema tõendatud järgmiste auditikohustuslike seadmete käitamisel:

- 1) katel, välja arvatud automaatjuhtimisega katel;
- 2) kraana.

(2) Kompetentsust tõendatakse koolitusasutuse vastava tunnistusega, kutsetunnistusega kutseeaduse tähenduses või sertifitseerimisasutuse antud pädevustunnistusega.

§ 4. Muude tegevusalade kompetentsuse nõuded

(1) Isiku kompetentsus peab olema tõendatud järgmistel tegevusaladel vastutava isikuna tegutsemisel:

- 1) elektripaigaldise käit;
- 2) elektritöö;
- 3) gaasitöö;
- 4) surveeadmetöö;
- 5) masinatöö;
- 6) auditi tegemine;
- 7) gaasipaigaldise, auditi kohustusega masina või surveeadme kasutamise järelevaataja.

(2) Isiku kompetentsus ei pea olema tõendatud seadme ohutuse seaduse § 7 lõike 3 alusel kehtestatud õigusakti kohaselt tavalisikule lubatud elektritöö puhul.

(3) Erandina käesoleva paragrahvi lõike 1 punktist 7 ei pea kasutamise järelevaataja kompetentsus tõendatud olema:

- 1) lifti, kaubalifti, platvormtõstuki, hüdrotõstuki, korvtõstuki, köistee, eskalaatori ja traelaatori ehk liikurtee puhul;
- 2) kuni 0,1-baarise (kaasa arvatud) tööõhuga gaasipaigaldise, millega ühendatud tarviti võimsus on kuni 120 kilovatti või tarvite summaarne võimsus on kuni 300 kilovatti või mille koosseisus oleva maa-aluse torustiku pikkus on alla 500 meetrit.

(4) Kompetentsust tõendatakse tegevusele vastava kutsetaseme kutsetunnistusega kutseeaduse tähenduses või sertifitseerimisasutuse antud pädevustunnistusega. Kutsetunnistus tõendab isiku kompetentsust, kui see põhineb haridusel ja töökogemusel.

(5) Elektripaigaldise projekteerimise ja elektripaigaldise auditi tegemise kompetentsus on tõendatud alates elektriala kutsetasemest 6 või käesoleva määruse kohase vastava ulatusega pädevustunnistusega.

3. peatükk Sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded

§ 5. Kohaldamisala

(1) Käesolevas peatükis sätestatakse miinimumnõuded sertifitseerimisasutuse sertifitseerimisskeemile.

(2) Käesoleva määrusega reguleerimata küsimustes juhindub sertifitseerimisasutus seadme ohutuse seadusest tulenevatest nõuetest ja põhimõtetest ning akrediteerimisest tulenevatest nõuetest.

§ 6. Personali sertifitseerimise ja resertifitseerimise miinimumnõuded

(1) Sertifitseerimisskeemi kohaselt tuleb isiku kompetentsuse hindamismeetodina kasutada kirjalikku eksamineerimist. Resertifitseerimisel võib lisaks eksamile arvestada ka isiku tegevuse kohapealset hindamist, ametialast arengut, struktureeritud intervjuud, tööandja hinnanguid ning isiku füüsilist võimekust, lähtudes isiku tegevusalale esitatavatest nõuetest.

(2) Eksam peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) eksam peab võimaldama adekvaatselt hinnata isiku teadmiste piisavust ja vastavust asjakohase õigusakti nõuetele;
- 2) eksamiküsimustik koostatakse vastavate õigusaktide ja vastavaid seadmeid puudutavate dokumentide ja kirjanduse alusel;
- 3) eksamiküsimustiku temaatika peab katma kogu eksamineeritavalt nõutavate teadmiste ulatust.

(3) Sertifitseerimisskeemi kohased resertifitseerimise nõuded peavad olema sellised, et nende rakendamine tagaks sertifitseeritud isiku jätkuva kompetentsuse nõuetele vastavuse erapooletu ja usaldusväärse hindamise.

(4) Kui sertifitseerimisskeemis nähakse lisaks eksamile ühe resertifitseerimise alusena ette ametialase arengu hindamist ja sellekohasel täienduskoolitusel osalemist, arvestatakse resertifitseerimise perioodi viimasel kolmel aastal läbitud täienduskoolituse vähemalt järgmises mahus:

- 1) elektripaigaldise käit ja elektritöö – 24 akadeemilist tundi;
- 2) gaasitöö, surveadmetöö, masinatöö – 12 akadeemilist tundi;
- 3) auditi tegemine – 24 akadeemilist tundi;
- 4) auditi kohustusega gaasipaigaldise, masina või surveadme kasutamise järelevaataja – 6 akadeemilist tundi.

(5) Lõikes 4 nimetatud täienduskoolituse teemad peavad seonduma antud valdkonnaga ja kui asjakohane, siis sisaldama ka resertifitseerimisperioodil toimunud õigusaktide muudatusi. Täienduskoolituseks loetakse ka täienduskoolitusel lektorina esinemist. Sertifitseerimisasutus peab veenduma, et isik on täienduskoolituse tulemusel ametialaselt arenenud ja vastab jätkuvalt sertifitseerimise nõuetele.

(6) Resertifitseerimise periood on viis aastat.

§ 7. Seadmetööd tegeva isiku haridus ja töökogemus

(1) Seadmetööd tegeva isikul peab olema erialane ettevalmistus, vähemalt 2-aastane töökogemus vastava seadmetöö tegemisel ja teadmised seadmest, selle ehitusest ja kasutamise ohutusnõuetest tema poolt tehtavate seadmetööde ohutuse tagamiseks vajalikus ulatuses.

(2) Gaasitööde valdkonnas seadmetöö projekti koostaval isikul peab olema erialane kõrgharidus. Erialase kõrghariduse nõuet ei kohaldata seadme remonditöödele.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud ei kohaldata elektrivaldkonnas.

§ 8. Elektrivaldkonna pädevustunnistuste klassid

(1) Elektrivaldkonna sertifitseerimisskeemis tuleb arvestada kompetentsuse ulatust kirjeldavate pädevustunnistuse klassidega A, B, B1 ja C.

(2) A-klassi pädevustunnistus annab õiguse juhtida käidu- ja elektritöid ning teha auditit mis tahes tehniliste näitajatega elektripaigaldises.

(3) B-klassi pädevustunnistus annab õiguse juhtida käidu- ja elektritöid ning teha auditit madalpingelises elektripaigaldises.

(4) B1-klassi pädevustunnistus annab õiguse:

- 1) juhtida ja teha elektripaigaldise ehitustöid madalpingelises elektripaigaldises peakaitsme nimivooluga kuni 63 A, välja arvatud projekteerimist ja auditit;
- 2) olla elektripaigaldise eest vastutav kompetentne isik madalpingelises elektripaigaldises peakaitsme nimivooluga kuni 250 A.

(5) C-klassi pädevustunnistus annab õiguse juhtida madalpingelise elektriseadme, kuid mitte elektripaigaldise, remonditöid.

§ 9. Elektrivaldkonnas tegutseva isiku haridus ja töökogemus

(1) A-klassi pädevustunnistuse saamiseks peab isikul olema, kas:

- 1) elektriinseneri või välispaigalduse elektrik, tase 5, kutsekvalifikatsioon ja vähemalt 1-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus kõrgepingepaigaldises;
- 2) elektrialane kõrgharidus, kusjuures 4-aastase nominaalse õppeaja puhul vähemalt 1-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus kõrgepingepaigaldises ja 3-aastase nominaalse õppeaja puhul vähemalt 2-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus (sellest vähemalt üks aasta kõrgepingepaigaldises) või
- 3) keskharidus ning B-klassi pädevustunnistus ja selle andmisest alates vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt kahe aasta jooksul kõrgepingepaigaldises.

(2) B-klassi pädevustunnistuse saamiseks peab isikul olema, kas:

- 1) elektrialane kõrgharidus, kusjuures 4-aastase nominaalse õppeaja puhul vähemalt 1-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus ja 3-aastase nominaalse õppeaja puhul vähemalt 2-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus;
- 2) elektriinseneri kutsekvalifikatsioon;
- 3) välispaigalduse elektrik või jaotusvõrgu elektrik, tase 4, kutsekvalifikatsioon;
- 4) sisetööde elektrik, tase 5, kutsekvalifikatsioon;
- 5) keskharidus ning jaotusvõrgu ja sisetööde elektrik, tase 4, kutsekvalifikatsioon ja selle omistamisest alates vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt kahe aasta jooksul;

6) elektrialane kutsekeskharidus ja vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt nelja aasta jooksul;

7) muu tehnilise eriala kõrgharidus, kui elektriala põhi- ja eriainete õppemaht on vähemalt 30 ainepunkti, ja vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt kolme aasta jooksul või

8) keskharidus ning B1-klassi pädevustunnistus ja selle andmisest alates vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt kahe aasta jooksul.

(3) B1- või C-klassi pädevustunnistuse saamiseks peab isikul olema, kas:

1) elektrialane kõrgharidus ja vastava elektritöö kogemus, mis on omandatud vähemalt poole aasta jooksul;

2) muu tehnilise eriala kõrgharidus, kui elektriala põhi- ja eriainete õppemaht on vähemalt 30 ainepunkti, ja vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt ühe aasta jooksul või

3) elektrialane kutseharidus või sisetööde elektrik, tase 3, kutsequalifikatsioon ja vastava elektritöö kogemus, mis on omandatud vähemalt kahe aasta jooksul.

(4) Elektripaigaldise projekteerimise alase kompetentsuse eelduseks on elektrialane kõrgharidus. Erandina võib sertifitseerimisasutus anda pädevusklassi piires projekteerimistöö tegemise õiguse, kui isik tõestab veenvalt oma projekteerimistöö tegemise oskust ja sellealast varasemat töökogemust.

(5) Hariduse ja töökogemuse olemasolu tõendab taotleja usaldusväärse tõendusmaterjali esitamiseiga sertifitseerimisasutusele, kes hindab taotleja vastavust taotletava pädevusklassi haridus- ja töökogemuse nõuetele. Vajadusel tuleb pädevustunnistuse taotlejal esitada täiendavaid dokumente väljaõppe, täidetud tööülesannete ning muude isiku sertifitseerimise seisukohalt oluliste asjaolude kohta.

(6) Hariduse ja töökogemuse olemasolu võib tõendada välisriigis omandatud haridust ja töökogemust tõendavate dokumentidega, kui omandatud haridus ja töökogemus vastavad Eestis omandatavale tasemele. Elektrialaseks kõrghariduseks võib lugeda ka enne 2002. aasta 1. juulit omandatud tehnik-elektriku diplomit.

§ 10. Auditi tegija haridus ja töökogemus

(1) Auditi tegijal peab olema tehniline kõrgharidus ja vähemalt 3-aastane töökogemus vastavas valdkonnas.

(2) Auru-, kuumavee- ja vedelikukatla, auru ja kuumaveetorustiku auditi tegijal peab olema soojustehniline kõrgharidus ja vähemalt 4-aastane töökogemus vastavas valdkonnas.

(3) Elektripaigaldise auditi tegijal peab olema vastava elektrivaldkonna pädevusklass ja elektrialane kõrgharidus. Erandina võib sertifitseerimisasutus anda pädevusklassi piires auditi tegemise õiguse, kui isik tõestab veenvalt oma auditi tegemise oskust ja sellealast varasemat töökogemust. Elektrialaseks kõrghariduseks võib lugeda ka enne 2002. aasta 1. juulit omandatud tehnik-elektriku diplomit.

(4) Auditi tegija pädevuse ulatuse määratlemise puhul eristatakse vähemalt järgmisi valdkondi:

1) auru-, kuumavee- ja vedelikukatel, auru ja kuumaveetorustik;

2) aurukatel töörohuga kuni 20 baari, kuumavee- ja vedelikukatel, auru ja kuumaveetorustik;

3) surveanum ja meditsiinigaasisüsteem, ohtliku gaasi torustik;

4) ohtlikku vedelikku sisaldav paikne anum ja ohtliku vedeliku torustik;

5) ohtliku vedeliku veoanum;

6) surveadme paigaldus ja remondi projekti hindamine;

7) lift, kaubalift, platvormtõstuk, kabiiniga ehitustõstuk, köistee, traveleator ehk liikurtee, eskalaator;

8) liikurnoolkraana, raudteekraana;

9) tornkraana, statsionaarne noolkraana, portaalkraana;

10) sild-, pukk- ja konsoolkraana;

11) hüdrotõstuk, korvtõstuk;

12) lõbustuspargi seade;

13) gaasipaigaldis;

14) elektripaigaldis.

(5) Auditit tegev isik peab olema läbinud auditi tegemise praktilise väljaõppe kestusega vähemalt kolm kuud. Kinnituse auditi tegemise praktilise väljaõppe läbimise kohta annab väljaõpet juhendanud vastava pädevusega auditi tegija. Kinnitus peab sisaldama andmeid vastavate auditi objektide ja auditi liikide kohta. Kui eelnev töökogemus on otseselt seotud mõne lõikes 4 nimetatud valdkonnaga, siis võib auditi tegemise praktilise väljaõppe kestust vähendada kuni 50% ulatuses.

Kristen Michal
Majandus- ja taristuminister

Ahti Kuningas
Transpordi asekanstler kantsleri ülesannetes